

ĀDAMS IVBULIS

(1915–1979)

Ādams Ivbulis dzimis 1915. gada 6. janvārī Līksnas draudzes Kalnišķu sādžā. Viņš ģimenē bija vienīgais bērns, jo pārējie nomira mazotnē. Viņa tēvs Staņislavs un māte Tekla bija ļoti dievbijīgi. Māte piedalījās baznīcas dziedāšanā un vadīja dažādus garīgus pulciņus. Tēvs bija neliela auguma, un viņa vaļasprieks bija zveja Daugavā. Pirmā pasaules kara laikā tēvu mobilizēja armijā, kur viņš kalpoja par mantzini. Māte mājās viena pati audzināja savu dēlu.

1921. gadā Ādams iestājās Vaboles pamatskolā un dzīvoja skolas kopmītnē. Te viņš saslima un bija spiests mācības pārtraukt. Pēc izveseļošanās mācības turpināja, tomēr allaž bija vārgs un sīka auguma. Kādreiz ar citiem zēniem viņš pastaigājās pa laukiem un mežā pamanīja, kā vāvere veikli pārlec no viena koka zara uz otru. Arī Ādamam radās vēlme parādīt to pašu, ko tikko darija vāvere. Viņš iekāpa koka zarā un tiešām pārlēca uz otru koku. Šo lēcieni Ādams gribēja atkārtoti demonstrēt pārējiem zēniem, bet tie viņam neļāva.

Pēc skolas beigšanas jaunietis iestājās Aglonas ģimnāzijā, kur mācījās no 1930. līdz 1934. gadam. Ģimnāzijā Ā. Ivbuļa vaļasprieks bija dažādi eksperimenti fizikā un mehānikā ar elektrību.

Beidzis ģimnāziju, iesniedza dokumentus Latvijas Universitātes

Filoloģijas fakultātē. Par vārda »valsts« locīšanu sastrīdējās ar eksaminatoru, kurš, kā vēlāk noskaidrojās, bija profesors J. Endzelins.

Pēc izkrišanas jauneklis tika iesaukts armijā un dienēja kājnieku pulkā Daugavpilī, kur uzdienēja dižkareivja pakāpē. Būdams armijā, sarakstīja apcerējumu par sava dzimtā novada izrunu un to nosūtīja profesoram J. Endzelīnam. Tas darbu augsti novērtēja un pēc armijas aicināja viņu uz Filoloģijas fakultāti, kur tiks uzņemts bez eksāmeniem.

Bet Ā. Ivbulis jau klausīja vairāk Dieva aicinājumam, nekā izcilajam valodniekam, un 1937. gada rudenī iestājās Teoloģijas augstskolā, kas pēc gada tika pārveidota par Teoloģijas fakultāti. Kopā ar viņu iestājās vēl 23 audzēkņi, no kuriem tikai seši kļuva priesteri.

Kad iesākās Otrais pasaules karš, Teoloģijas fakultāte pārtrauca darbu, bet Ā. Ivbulis aizgāja strādāt uz dzelzceļa Zilupē un pēc tam Daugavpilī.

1943. gadā Ā. Ivbulis no jauna atsāka mācības Garīgajā seminārā, un 1945. gada 28. martā metropolīts A. Springovičs savā privātkapelā viņu iesvētīja par priesteri, klātesot vienīgi prāvestam J. Začestam, kas tolaik bija Rīgas Marijas Magdalēnas draudzes prāvests. Pēc četrām dienām – 2. aprīlī – jaunpriesteris Ā. Ivbulis noturēja savu pirmo Svēto Misi svētās Marijas Magdalēnas baznīcā, asistējot vienīgi tās prāvestam J. Začestam.

Pirmā darba vieta bija Līvānos par vikāru pie prelāta S. Vaikuļa no 1945. līdz 1947. gadam. Pēc tam – no 1947. līdz 1948. gadam – kalpoja par vikāru Varakļānos. Nākamā darba vieta bija Nīcgale, kur strādāja vienu gadu. Jau 1949. gada rudenī viņš pārbrauca par prāvestu uz Rugāju draudzi. Pirmoreiz viņš ieradās šajā draudzē, ko nekad savā mūžā nebija apmeklējis. Divi reizes, kā pats vēlāk stāstīja, izgājis visam ciemam, meklēdams baznīcu, bet nevarējis atrast. Te bija tikai vienkārša divstāvu ēka. Tā, meklēdams savu nākamo darba vietu, iegāja kāda luterāņa mājā, lai uzzinātu, kur atrodas katoļu baznīca. Tai laikā Rugājos par prāvestu kalpoja A. Geriņš, kuru Ā. Ivbulis nomainīja.

Prāvests Ivbulis ieradās jaunajā darba vietā ar vienu čemodānu. Īsā laikā sameklēja kalpotāju, sakristianu un ērgelnieku – pēdējais bija akls luterānis Vilis Gruzīņš, kas labi spēlēja un skaisti dziedāja.

Rugāju baznīca bija necila divstāvu koka māja, kas savulaik bija domāta prāvesta dzīvoklim. Pati baznīca vēl nebija pabeigta. Bija vajadzīgi kokmateriāli, tāpēc pats prāvests ar draudzes locekļiem brauca uz mežu pēc balķiem, veda pie gatera un tad uz

būvlaukumu. Prāvests sakārtoja dievnamu, ielika kāpnes, grīdu, iegādāja jaunus liturģiskos tērpus, biķeri un ciboriju. Baznīcas apgaismošanai ierīkoja vēja motoru. Prāvests milēja fotogrāfiju un radiotehniku. Satiekoties ar toreizējo Balvu radioinženieri Ēveli, tiem vienmēr bija daudz pārrunājama. Pēc tam inženieris atzinās, ka prāvesta zināšanām viņš netiekot līdz.

Katru gadu prāvests apmeklēja savus draudzes locekļus, katehizēja bērnus un ieviesa rožukroņa dziedāšanu. Ā. Ivbulim nācās apkalpot Kapūnes draudzi. Par transportlīdzekli izmantoja velosipēdu un mopēdu.

Dzīvojot Rugājos, nomira viņa māte Tekla. Māti prāvests apbedīja dzimtajos Liksnas draudzes Mišteļu kapos.

Rugājos Ā. Ivbulis kalpoja 14 gadus. No šīs prāvestam mīļās draudzes nācās šķirties, jo 1963. gadā viņu pārcēla uz Raipoli. Tā bija sena draudze ar plašu mūra dievnamu. Kara laikā bija cietis jumts. Arī pati baznīca vēl nebija pabeigta. Prāvests mēģināja salabot jumtu, grīdu, atjaunot liturģiskās drēbes utt. No Raipoles prāvests Ā. Ivbulis apkalpoja Brodaižus. Uz turieni ceļš bija ļoti slikts, nebija transporta, tāpēc viņš bieži gāja kājām vai izmantoja velosipēdu. Reiz, ejot kājām, sasvīda, tad baznīcā saaukstējās un saslima ar plaušām. Vajadzēja ilgi ārstēties.

Pēc izveseļošanās, 1970. gadā, Ā. Ivbuli pārcēla uz Bukmuižu, kur bija sauss un veselīgs gaiss. Arī šeit darba bija pilnas rokas: jāsakārto liturģiskie tēрпи, jākrāso baznīca. Bukmuižā nomira Ā. Ivbuli tēvs, kuru dēls aizveda uz dzimtajiem kapiem Liksnas draudzē.

Tā kā dzīvoklis Bukmuižā bija slikts, prāvests nolēma celt jaunu māju. Apbūves gabalu piešķīra uz paša prāvesta vārda ap 500 m no baznīcas. Šo māju viņš būvēja piecus gadus. Dagdas dekāns J. Kalnišs apgalvoja, ka Ā. Ivbulis šo māju uzcēlis ar saviem līdzekļiem, jo draudze neatbalstīja prāvesta ieceres. Būvdarbus vadīja prāvests pats, lai viss tiktu izpildīts pēc plāna. Strādnieki bijuši negodīgi, tos vajadzēja pastāvīgi uzraudzīt. Bija gadījumi, kad strādnieki zaga būvmateriālus. Tādos nelabvēlīgos apstākļos strādājot, prāvests atkal saslima. Iemesls tam, pēc kaimiņdraudzes Andrupenes prāvesta J. Āres domām, bija pārpūlēšanās. Būvdarbiem bija pienākusi smagā automašīna ar dēļiem. Tā kā nebija neviena krāvēja, prāvests pats veica šo smago darbu. Smaga slimība pēc šīs pārpūles noveda viņu kapā.

Jaunuzcelto māju ar visām ērtībām pieņēma ekspluatācijā Krāslavas rajona komisija septiņu vīru sastāvā 1978. gada 25. decembrī. Tūlīt prāvests pārgāja tur dzīvot.

1979. gada 6. janvārī sākās smaga nieru asiņošana. Ar grūtībām Ā. Ivbulis celebrēja dievkalpojumus, kaut gan bija ļoti vārgs. Pārējo laiku pavadīja gultā. Kad viņu apmeklēja amatbrāļi, slīmais prāvests sacīja: »Naudas man nav. Ja atrastos kādi labvēļi, tad pēc nāves lai mani aizved uz dzimto Liksnu.«

Cilvēkam ir divi mīļas vietas: dzimtā māja, kur audzis, un dzimtā kapsēta, kur ieraudzis mūžīgo gaismu. Pēc šīs dzimtās kapsētas tad arī ilgojās prāvests Ā. Ivbulis.

Viņš nomira 1979. gada 4. novembrī un tika apbedīts 10. novembrī dzimtajos Mišteļu kapos Liksnas draudzē. Bukmuižā sēru dievkalpojumu vadīja bīskaps V. Zondaks. Sprediķoja J. Strods. Pēc dievkalpojuma notika brauciens uz Liksnu, kur draudzes baznīcā celebrēja vietējais prāvests P. Vaivods. Uz kapiem pavadīja bīskaps V. Zondaks, un sirsniņu atvadrunu sacīja Baltinavas prāvests J. Svilāns. Bērēs piedalījās daudz priesteru.

Mantojumā ir palicis filoloģisks raksts par Liksnas izrunu un nedaudz dzejoļu.

Kad Ā. Ivbulis mācījās Teoloģijas fakultātē, Holandes prof. K. Kolfschotens viņu raksturoja šādi: »Dominus Ivbulis semper putat de essentia et existential!« Dzīves laikā aizgājējs ne tikai domāja par Dievu, bet arī mācīja draudzes locekļus Dievu mīlēt. Priesteris bija arī liels Dievmātes godinātājs. Viņa stiprās rokas bija pie darba, bet sirds pie Dieva. Ādams Ivbulis paliks pieminā kā viens no čaklākiem un strādīgākiem prāvestiem.

Avots:

Svilāns, Jānis. Latvijas Romas katoļu priesteri / Jānis Svilāns, Alberts Budže. - Rēzekne : Latgales kultūras centra izdevniecība, 2008. – 1.sēj.-94. – 97. lpp.